

М. В. Савчук

Купчинський Роман Григорович

КУПЧИНСЬКИЙ Роман Григорович (псевд. і крипт.: Мусій Гак, Галант Чіпка, Галактіон Чіпка, Мирон Доля, Зиз, Той-сам, Учасник, Рокувабо, Р. К., М. Д., Т. С. та ін.; 24. 09. 1894, с. Розгадів, нині Зборів. р-ну Терноп. обл. – 10. 06. 1976, м. Оссінін, шт. Нью-Йорк, похов. у м-ку Бавнд Брук, шт. Нью-Джерсі, США) – письменник, публіцист, громадський діяч, композитор. Закін. Перемишл. гімназію (нині Польща, 1912), навч. у Греко-католического духов. семінарії у Львові (1913–14), на філософському факультеті Віденського університету (1921–22), у Львівському університеті (1922–24). Від 1914 – в УСРР: у прес. квартирі, 1918 командував сотнею Вишколу; 1919 – командир полку УГА. 1920–21 – інтерн. у таборі для старшин УГА м. Тухоль (нині Куяв.-Помор. воєводство, Польща). Засн. групи письменників-символістів «Митуса» (1922), співзасн. і ред. видавництва «Червона калина» (1921–39); фейлетоніст г. «Діло» (1924–39); голова Товариства письменників і журналістів ім. І. Франка (1934–39; усі – Львів). У 1941–44 – в Укр. видавництві (Краків). Мешкав у Відні (від 1944), Мюнхені (від 1945) та Нью-Йорку (від 1949), де працював у ред. г. «Свобода». Співзасн. (1952) і голова (1958–60) Спілки українських журналістів Америки. Осн. тематика творчості – нац.-визв. боротьба, істор. події. Публікував спогади і художні твори в українських періодиці США й Канади. Автор текстів і мелодій низки пісень – героїч., марш., істор., лірич., розважал., зокрема «Боже великий, творче всесвіту...», «Ой там при долині...», «Заквітчали дівчатонька...», «Був собі стрілець...», «Ірчик», «Їхав козак на війноньку...», «Як з Бережан до Кадри...», «Зажурились галичанки», «Човен хитається», «Ода до пісні»; драм. поеми «Великий день» (Л., 1921; Т., 1997), роману-трилогії про стрільця будні «Заметіль» – «Курилася доріженька», «Перед навалою» (обидва – 1928), «У зворах Бескиду» (1933; 1991; усі – Львів); зб. «Мисливські оповідання» (Вінніпег; Торонто, 1964), травест.-героїч. поеми «Скоропад» (Нью-Йорк, 1965). Вершиною поет. творчості К.

вважають невид. зб. «Село» (рукопис – у ЛНБ). Віршам властивий символізм, поєднаний із нар. антропоморфізмом. Посмертно опубл. його зб. пісень «Ми йдемо в бій» (1977), лірики і прози «Невиспівані пісні» (1983; обидві – Нью-Йорк). Упорядник зб. документів про дисидент. рух «Погром в Україні» (1980) й автор передмови до неї. Член управи Укр. літ.-мист. клубу, Об'єдн. укр. письменників «Слово». У Тернополі 1990 видано його стрілец. пісні у зб. «Як з Бережан до Кадри». Того ж року в рідному селі К. відкрито літ.-мемор. музей і мемор. дошку, 1994 йому встановлено пам'ятник (скульптор П. Кулик, арх. В. Блюсюк). Ім'ям К. названо вулицю в Івано-Франківську.

Рекомендована література

1. Луців Л. Роман Купчинський (в 30-ті роковини літ. праці) // Свобода. 1950, 2 верес.;
2. Соневицький І. Роман Купчинський // Там само. 1951, 10 берез.;
3. Кедрин І. Поема, її тло і автор // Купчинський Р. Скоропад. Нью-Йорк, 1965;
4. Його ж. Романові Купчинському в альбом // Свобода. 1967, 24 січ.;
5. Була Б. Нарис історії села Розгарів: До 500-річчя села (1494–1994) і 100-річчя Романа Купчинського (1894–1994). Бережани, 1994;
6. Сирота Л. Літературна група «Митуса» // Рукописна україніка у фондах ЛНБ. Л., 1999;
7. Погребенник Ф. Роман Купчинський – лицар чину і слова // Січ. 1999. № 9;
8. Левчанівська І. Роман Купчинський // Левчанівська І. Далеке і близьке. Лц., 2000;
9. Дичик Л. Образ Андрія Шептицького в есеїстиці Р. Купчинського // Вітчизна. 2004. № 7–8;
10. Салига Т. Бард української пісні... І не тільки бард... // Дзвін. 2004. № 8;
11. Мельник М. Кардіограма життєпису Романа Купчинського // Там само. 2008. № 7.

Покликання на статтю:

Купчинський Роман Григорович / М. В. Савчук // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2016. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-51743>

2001-2023 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).